

ЛІТЕРАТУРА

1. Вашуленко М.С. Удосконалення змісту і методики навчання української мови в 1-4 класах. Науково-теоретичні засади та методичні рекомендації. Київ: Рад. Школа, 1991. 110 с.
2. Вашуленко М. Урок української мови. *Початкова школа*. 2007. № 4. С. 12–18.
3. Коваль Г.П., Деркач Н.І., Захарчук З.О., Іванова Л.І. Методика викладання української мови: навч. посіб. для студентів педінститутів, гуманітарних університетів, педагогічних коледжів. Рівне, 2002. 133 с.

**Афанасьєва Тетяна,
Світлана Коврига,**
студентки 6 курсу

Факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв
Наук. керівник: **О.В. Голуб**, канд. пед. н., доцент (БДПУ)

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО ВИХОВАННЯ

Актуальність. На сучасному етапі суспільного розвитку об'єктивною освітньою тенденцією є індивідуалізація освіти, диференціація освітніх впливів, що знайшло відображення в розвитку змісту освіти (індивідуальні навчальні плани, індивідуальні освітні маршрути тощо), форм і методів навчання та виховання.

Відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту» передбачається якісне реформування середньої освіти на основі особистісно-орієнтованого підходу в педагогічному процесі. Саме реалізація такого підходу в вихованні забезпечить самостійність мислення дітей, відповідальність за власну діяльність і майбутнє, готовність включитися в систему безперервної освіти протягом життя.

Теорію особистісно орієнтованої моделі виховання особистості обґрунтовано у працях І. Беха, В. Кременя, І. Прокопенка, О. Савченко, І. Зязюн, О. Пехоти, В. Рибалка, Г. Селевко, В. Семиченко, В. Серикова та інших.

Особистісний орієнтований підхід – основа нової філософії – ґрунтується на принципі центрації виховання в розвитку особистості і передбачає, передусім, визнання пріоритету особистості, який повинен стати основою ідеології суспільства у сфері виховання, ціннісною орієнтацією.

Головна мета особистісно-орієнтованої моделі виховання: розкриття й розвиток індивідуальності кожної дитини на основі формування базису її особистісної культури.

Існують такі напрямки особистісно зорієнтованої виховної системи:

- вивчення історії та культури рідного краю;
- організація діяльності з патріотичного та громадянського виховання;

- розвиток творчих здібностей, підтримка обдарованих дітей, забезпечення процесу саморозвитку та самовизначення вихованців;
- коригування процесів соціалізації, засвоєння навичок самоуправління;
- розвиток екологічного мислення. формування у дитини усвідомлення себе як частки цілісного світу;
- діяльність, що спрямована на усвідомлення дитиною важливості праці та оволодіння необхідними трудовими навичками;
- засвоєння навичок здорового способу життя, усвідомлення того, що довголіття закладається в дитинстві;
- педагогічний супровід та підтримка навчально-виховного процесу [2].

Система особистісно-орієнтованого виховання характеризується також оптимальним добором методів, прийомів та засобів виховання.

Ми згодні думкою вчених (І. Беха, О. Савченко), що групу основних засобів складають:

- колективні творчі справи (особистісно зорієнтовані творчі справи відзначаються добровільністю, акцентуванням авторства ідей, пропозицій по спільному плануванні, можливістю вибору ролей, доручень, форм об'єднання);
- колективна організаційна діяльність (планування, проведення заходів, обговорення результатів);
- творчі ігри (пізнавальні, музичні, спортивні, сюжетно-рольові тощо);
- творчі свята [1].

Кожен метод, прийом особистісно-орієнтованого виховання має бути загальним і водночас конкретним, всебічно і творчо впливати на особистість дитини.

Методи даного підходу можна розподілити на такі групи:

- спонукання, за допомогою яких у дитини створюється та закріплюється необхідний емоційно-вольовий настрій, розвиваються високі почуття, прагнення, інтереси, потреби;
- привчання, за допомогою яких розвиваються уміння, навички, звички дитини. Це – оптимальний режим життєдіяльності колективу, творчі доручення, творча гра, творче змагання, традиції школи, особистий приклад;
- збудження та закріплення почуття відповідальності за себе і за товаришів, довіри до людей, віри у власні сили. Це – товариська вимога, нагадування, допомога, застереження, порада, товариське засудження (осуд словом, поглядом, жестом, критика, покарання);
- переконання, за допомогою яких у дитини розвиваються пізнавальні інтереси, світогляд, свідомість, формуються погляд, відчуття прекрасного. Це – роз'яснення, розповідь, міркування, бесіда, обговорення, дискусія, переконання на власному досвіді [3].

Висновки. Отже, особистісно зорієнтований виховний процес будується не просто на основі врахування індивідуальних особливостей вихованців, а у послідовному ставленні до них як до особистостей, які є відповідальними і свідомими суб'єктами діяльності.

Тож, сутність особистісно-орієнтованого виховання полягає в тому, щоб розбудити інтерес дитини до власної особистості, до саморозвитку за допомогою самоціннісної діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бех І. Д. Особистісно-зорієнтоване виховання – нова освітня філософія. *Педагогіка толерантності*. 2001. № 1. С. 16–19.
2. Бондаревская О. В. Теория и практика личностно ориентированного образования. *Педагогика*. 1996. № 5. С. 5–7.
3. Сериков В. В. Личностно-ориентированное образование. *Педагогика*. 1994. №5. С. 12–14.

Білич Катерина,

Студентка 2 курсу

Факультету філології та соціальних комунікацій

Наук. керівник: **Н. М. Щербакова**

канд. пед. наук, доцент (БДПУ)

ПРОБЛЕМА ГУМАНІЗАЦІЇ У ТВОРЧІЙ СПАДЩИНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

Проблема взаємопорозуміння між людьми, доброзичливого, терпимого ставлення один до одного завжди була й є важливою у педагогічній науці. Особливого значення вона набуває сьогодні в умовах модернізації системи освіти України на засадах гуманізації освітнього процесу. Допомагає вирішити її репрезентативне вивчення творчої спадщини педагогів світового виміру, які сприяли активізації гуманізації у царині національної педагогічної думки. Серед них видатний педагог, гуманіст і мислитель – Василь Олександрович Сухомлинський, творча спадщина якого є невичерпним джерелом удосконалення сучасної педагогічної науки. Адже ідея гуманізму, людяності й добротності у творчому доробку В. О. Сухомлинського займає чільне місце.

Мета нашого дослідження – виділення основних положень системи організації навчально-виховного процесу в творчій спадщині В. Сухомлинського на засадах гуманізму.

Гуманізм – основа педагогічної системи видатного педагога, яка базується на положеннях самоцінності людини, її права на свободу і гідність як неповторної індивідуальності. У передмові до книги «Серце віддаю дітям» В. Сухомлинський визначив власне педагогічне кредо «Що найголовніше в моєму житті? Без вагань відповідаю: Любов до дітей» [1, с. 7]. Школа, на думку педагога, має любити дитину, тільки тоді й вона полюбить школу. Без любові і поваги до учнів розмови про гуманність і людяність безпідставні.

Твори Василя Олександровича переконують, що лише в атмосфері любові можна виховати толерантні почуття у дитини. Відтак, сам педагог має бути людяним, відчувати духовний світ учня, мати здатність приділити йому стільки уваги й духовних сил, скільки потрібно для того, щоб він